

แผนปฏิบัติการด้านการดำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญและผูกพันกับสังคมไทยและประชาชนชาวไทยมาตลอดประวัติศาสตร์ของประเทศ ดังนั้น สถาบันพระมหากษัตริย์จึงเป็นสถาบันหลักของชาติที่มีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับประชาชนและสังคมไทยมาทุกกาลสมัย เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ เป็นปัจจัยแห่งความมั่นคงที่ทรงนำพาประเทศชาติให้อยู่รอดปลอดภัย การที่สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยเป็นศูนย์รวมจิตใจ ความรัก ความสามัคคีของคนในชาติ เนื่องมาจากสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชทุกพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอย่างเป็นอเนกประการ

พระมหากษัตริย์ของสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่ประจักษ์ นับตั้งแต่รัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๓๕๒)** ทรงปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งบรมราชจักรีวงศ์ ได้ทรงปกป้องราชอาณาจักรจากอริราชศัตรู สืบสานวัฒนธรรมและราชประเพณีที่มีมาแต่สมัยกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา ตลอดจนได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ชำระกฎหมายเก่าที่มีมาแต่ครั้งโบราณ แล้วรวบรวมเป็นประมวลกฎหมายขึ้นเรียกว่า “กฎหมายตราสามดวง” ต่อมา ในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (พ.ศ. ๒๓๕๒ - ๒๓๖๗)** ได้ทรงวางรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของประชาชนที่ต้องผ่านการศึกสงครามมาอย่างยาวนานและเป็นการธำรงรักษาวัฒนธรรมของชาติให้สืบทอดมาเป็นมรดกของชาติไทยจวบจนถึงปัจจุบัน ในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๓๖๗ - ๒๓๙๔)** ทรงวางรากฐานทางเศรษฐกิจและภาษีอากรของประเทศ ทรงส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบสากลและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจเพื่อป้องกันภัยคุกคามจากลัทธิล่าอาณานิคม จนได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่า “พระบิดาแห่งการค้าไทย” ต่อมา ในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๓๙๔ - ๒๔๑๑)** ทรงมีพระบรมราโชบายในการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยหลายด้าน ให้เกิดความมั่นคงและดำรงเอกราชอยู่ได้ในภาวะที่อิทธิพลของจักรวรรดินิยมเริ่มเข้ามาคุกคามประเทศ โดยทรงปรับปรุงประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้า การเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากลัทธิจักรวรรดินิยม รวมถึงทรงปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับราษฎรให้เข้ากับ

กาลสมัย เช่น โปรดเกล้าฯ ให้ราษฎรสามารถเข้าเฝ้าได้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังมีพระบรมราชโองการประกาศกฎหมายต่าง ๆ เพื่อความผาสุกและความเป็นธรรมแก่อาณาประชาราษฎร์ อาทิ การลดภาษีอากร การลดหย่อนค่านา ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันมากล้นดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ถวายพระราชสมัญญานามว่า “**พระสยามเทวมหามกุฏวิทยมหาราช**” ต่อมาในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๓)** ได้ทรงพระกรุณาปฏิรูปประเทศในหลายด้านจนเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยยังคงรักษาอธิปไตยมาตราบจนทุกวันนี้ อีกทั้ง การปฏิรูปการเมืองการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิรูปด้านการคลัง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ การปฏิรูปเชิงสังคม พระมหากรุณาธิคุณอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญที่ได้พระราชทานแก่ราษฎร คือ การเลิกทาส ด้วยพระราชประสงค์ที่ไม่ทรงต้องการให้มีการกดขี่คนไทยด้วยกันเองและการมีทาสเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย เหล่าพสกนิกรทุกหมู่เหล่าจึงได้พร้อมใจกันถวายพระราชสมัญญานามว่า “**สมเด็จพระปิยมหาราช**” ซึ่งมีความหมายว่า “พระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นที่รักยิ่งของปวงชน” ในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๖๘)** ทรงมีพระราชปณิธานในการปรับปรุงขนบธรรมเนียม ตลอดจนวัฒนธรรมของไทยให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับกระแสของโลกในขณะนั้น เพื่อให้นานาชาติเห็นว่าไทยเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้า พระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๖ นี้ มีหลายประการ อาทิ การวางรากฐานทางการศึกษาโดยการจัดตั้งโรงเรียนมหาดเล็กหลวง การจัดการศึกษาภาคบังคับแก่เยาวชนและการก่อตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งการให้คนไทยทุกคนต้องมีนามสกุลและค่านาหน้านาม นอกจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ยังได้ทรงวางรากฐานแนวคิดการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ คือ การปลูกฝังแนวคิดความรักชาติ สถาบันหลักของชาติ และการสร้างความรัก ความสามัคคีผ่านพระบรมราโชวาท พระราชนิพนธ์ และพระราชดำรัสในโอกาสต่าง ๆ รวมถึงพระราชกรณียกิจอื่นอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศไทยนานัปการ จึงทรงได้รับการยกย่องเทิดพระเกียรติคุณด้วยพระราชสมัญญาว่า “**สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า**” ซึ่งหมายถึงมหाराชผู้เป็นจอมปราชญ์ เมื่อถึงรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๖๘ - ๒๔๗๗)** ทรงสืบทอด

พระราชภารกิจต่อจากพระมหากษัตริย์พระองค์ก่อนในด้านต่าง ๆ โดยทรงนำพาประเทศไทยผ่านภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกที่มีความถดถอย โดยทรงเสียสละตัดทอนรายจ่ายของราชสำนักในส่วนที่ไม่จำเป็น เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ส่วนราชการต่าง ๆ นอกจากนี้ พระมหากษัตริย์คุณประการสำคัญที่ส่งผลถึงระบบการเมืองการปกครองของประเทศ คือ ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ ด้วยทรงเห็นถึงความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ภายหลังจากการสละราชสมบัติ คณะรัฐมนตรีได้ทูลเชิญเสด็จพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดลขึ้นทรงราชย์เป็น **สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล (พ.ศ. ๒๔๗๗ - พ.ศ. ๒๔๘๙)** พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงราชย์ในขณะที่มีพระชนมพรรษาน้อยที่สุดในราชวงศ์จักรี คือ มีพระชนมพรรษาเพียง ๘ พรรษา แต่ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศหลายประการ อาทิ การเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องที่ต่าง ๆ และทรงมีพระราชปรารภให้มีการผลิตแพทย์เพิ่มขึ้นเพื่อช่วยเหลือประชาชนจนเป็นที่มาของการก่อตั้งโรงเรียนแพทย์แห่งที่สองของประเทศไทย คือ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจสำคัญ คือ การเสด็จประพาสสำเพ็งเยี่ยมเยียนชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งส่งผลให้ความขัดแย้งระหว่างชาวไทยและชาวจีนในสมัยนั้นลดลง ตลอดจนทำให้เกิดการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยและคนไทยเชื้อสายจีน ที่ต่างก็อาศัยอยู่ภายใต้พระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์บนผืนแผ่นดินไทย ภายหลัง ทรงโปรดให้มีการเฉลิมพระปรมาภิไธยว่า **พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร** จนมาถึงรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๕๙)** ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอย่างหนักเพื่อช่วยเหลือพสกนิกรด้วยทศพิธราชธรรมตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติ ดังที่ได้ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการว่า *“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”* โดยได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างมากมาย ทั้งการเสด็จเยือนมิตรประเทศเพื่อเจริญสัมพันธไมตรี การเสด็จพระราชดำเนินไปให้กำลังใจและเยี่ยมเยียนพสกนิกรทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ และจากการที่ทรงมีพระราชปณิธานที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร ทำให้ทรงริเริ่มโครงการในพระองค์และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทย รวมถึงหลักการทรงงานและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่พระองค์ได้มีพระราชดำริและพระราชทานให้เผยแพร่ จะยังประโยชน์เป็นมรดกให้แก่ประชาชน

ทั้งในประเทศและนานาชาติ ในการพัฒนาประเทศและดำเนินชีวิตของประชาชนสืบไป ในส่วนของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรงเจริญรอยตาม เบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนทุกข์สุขราษฎรในท้องที่ทุรกันดารทั่วราชอาณาจักร โดยไม่ทรงย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออันตรายใด ๆ ด้วยทรงตั้งมั่นในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ เพื่อประเทศชาติและประโยชน์สุข และมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร สมเด็จพระบรมราชชนนี พันปีหลวง ได้ทรงริเริ่มโครงการที่สร้างประโยชน์แก่ราษฎรไทยให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้แก่ โครงการศิลปาชีพ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ ธนาคารอาหารชุมชน นอกจากนี้พระราชประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร ยังได้ทรงให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมบูรณ์และให้คนสามารถอยู่กับป่า ได้อย่างเกื้อกูลกัน จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการในหลายพื้นที่ อาทิ โครงการป่ารักษ่น้ำ โครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และ โครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง แสดงให้เห็นถึงน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตาต่อพสกนิกรชาวไทยและส่งผลให้ประชาชนไทยในหลายพื้นที่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

พระราชปณิธานในสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนีได้ถ่ายทอดมายัง พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ยังทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยได้ทรงเรียนรู้หลักการทรงงานของสมเด็จพระบรมชนกนาถ และสมเด็จพระบรมราชชนนี รวมถึง ทรงตามเสด็จพระราชดำเนินและเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์อยู่เป็นนิตย์ ทั้งในพระราชอาณาจักรและในต่างประเทศ อันเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่มหาชนทุกหมู่เหล่า เมื่อได้ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ ทรงมีพระราชปณิธานและความมุ่งมั่นที่จะ “สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา” โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ปวงชนชาวไทยสืบไป ดังที่ได้ทรงมีประกาศ พระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ ว่า

**“เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด
และครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”**

ดังนั้น เมื่อเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพและได้รับการเทิดทูนเป็นอย่างสูง จึงเห็นควรมีกรอบแนวทางในระดับนโยบาย เพื่อเป็นการถวายเป็นกุศลถวายและคุ้มครองพระเกียรติของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและประเพณีการปกครองของไทยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ดังนั้น สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จึงได้ทบทวนแนวทางฉบับเดิม และปรับปรุงแบบให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติที่เกี่ยวข้อง จนนำมาสู่การจัดทำ **แผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐** เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้แก่ทุกส่วนราชการในการธำรงรักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะและเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทยสืบไป

๑.๒ กระบวนการทบทวนแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดทำ **แนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข** เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี (เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ และ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ตามลำดับ) โดยแนวทางดังกล่าวเป็นกรอบนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางประกอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสถาบันหลักของชาติ โดยต่อมา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้ดำเนินการทบทวนแนวทางดังกล่าว เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และนโยบายระดับชาติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จึงได้ปรับปรุงจาก **“แนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบ**

ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” เป็น “แผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐” โดยจำแนกขั้นตอนกระบวนการจัดทำ ดังนี้

๑.๒.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อทบทวนและปรับปรุงแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทำหน้าที่ทบทวน ปรับปรุง และยกร่างแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ เสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยคณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมร่วมกันเป็นระยะ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน

๑.๒.๒ การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้จัดให้มีการประชุมเพื่อประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ ตลอดจนตรวจสอบสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาประมวลเป็นฐานในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ

๑.๒.๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความเห็นในการทบทวนและปรับปรุงแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระหว่างวันที่ ๑๐ – ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ และระหว่างวันที่ ๕ - ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความเห็นในรูปแบบการหารือเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) อันจะนำไปสู่การทบทวน ปรับปรุง และยกร่างแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติฯ ฉบับใหม่ ซึ่งผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำร่างแนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ เพื่อนำไปใช้ประกอบการรับฟังความเห็นในโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

๑.๒.๔ การประชุมรับฟังความเห็นร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น ซึ่งมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงหารือร่วมกับนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ รับเอาข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาประกอบการปรับปรุง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๒.๕ การนำเสนอความก้าวหน้าการจัดทำ (ร่าง) แนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต่อการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เพื่อทราบ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยนายกรัฐมนตรี/ประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีข้อสั่งการ ดังนี้ ๑) ต้องทบทวน ปรับปรุงวิธีการที่มีความหลากหลายหรือมีแนวปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อจัดทำแนวปฏิบัติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ๒) ให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อสร้างองค์ความรู้และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ทั้งนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ รับข้อสั่งการดังกล่าว มาประกอบการปรับปรุง (ร่าง) แนวทางการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้ นำ (ร่าง) แนวทางดังกล่าว มาพัฒนาเป็น แผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ในปัจจุบัน

๒. ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาติและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ นับตั้งแต่พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้บัญญัติรับรองให้สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหนึ่งภายใต้รัฐธรรมนูญ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชสถานะ พระราชสิทธิ และพระราชอำนาจเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ และรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มาทุกฉบับ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในปัจจุบัน ต่างก็มีบทบัญญัติในทำนองเดียวกันจากการบัญญัติรับรองของรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักสถาบันหนึ่งของชาติซึ่งอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญมาโดยตลอด โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑.๑ **มาตรา ๑** ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้

๒.๑.๒ **มาตรา ๒** ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๑.๓ **มาตรา ๓** อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๒.๑.๔ **มาตรา ๖** องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

๒.๒ แผนระดับที่ ๑

๒.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) : ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

(๑) เป้าหมาย เป้าหมายที่ ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัย ทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พร้อมทั้งจะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ โดยเฉพาะในประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและ ศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญ ของสถาบันหลักของชาติ ผนวกรวมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ พระบรมราชาบาย หลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจ อย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและ พระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

๒.๓ แผนระดับที่ ๒

๒.๓.๑ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ๓.๗.๓ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รongรับนโยบายที่ ๑ : เสริมสร้างความมั่นคง ของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ สถาบันพระมหากษัตริย์ภายใต้การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้รับการธำรงรักษาด้วยการปกป้อง เชิดชู เทิดทูน อย่างสมพระเกียรติ

๒) **ตัวชี้วัด (๑)** ระดับประสิทธิภาพในการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์
(๒) ระดับความเข้าใจของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๓) **กลยุทธ์ (๑)** เสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์ (๒) ส่งเสริมทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงชุมชนไทยในต่างประเทศให้ตระหนักรู้และเข้าใจถึงบทบาทและคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของชาติ รวมถึงสร้างความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ (๓) นำพระบรมราโชบายและหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงขยายผลตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและแบบอย่างที่ดีที่ทรงวางรากฐานไว้ พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการดำเนินงานให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์ทั้งในและต่างประเทศ (๔) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

อนึ่ง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ได้มอบหมายให้ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (เจ้าภาพบูรณาการประเด็นความมั่นคง) เรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีหน้าที่ขับเคลื่อนในภาพรวมและเป็นหน่วยประสานงานหลักในการประสานประโยชน์ด้านการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละกลยุทธ์/แนวทางการดำเนินงาน

๒.๓.๒ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔**
ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิด และอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า

วัตถุประสงค์ ๑.๑ เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และเสริมสร้างความมั่นคงภายใน รวมทั้งป้องกันปัญหาภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของชาติ

เป้าหมายและตัวชี้วัด

- **เป้าหมายภาพรวม** คือ ผลประโยชน์ของชาติว่าด้วยความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
- **เป้าหมายที่ ๑** ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ ประกอบด้วย ๒ ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัด ๑.๑ จำนวนกิจกรรมเทิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น และตัวชี้วัด ๑.๒ จำนวนกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ๓.๑.๑ สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความหวงแหนและธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ มีการนำแนวทางพระราชดำริไปเผยแพร่และพัฒนา พร้อมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อปกป้องรักษาและป้องกันการกระทำที่มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสถาบันหลักของชาติ

๒.๓.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ความมั่นคง

แผนย่อย : การรักษาความสงบภายในประเทศ

แนวทางการพัฒนา : เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่พระบรมราโชบาย หลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

๒.๓.๔ นโยบายรัฐบาล (คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศและประชาชนชาวไทย รัฐบาลถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพด้วยความจงรักภักดี ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายดำเนินการ ดังนี้

๑) สืบสาน รักษา ต่อยอดพระบรมราโชบายและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาเป็นหลักสำคัญในการบำบัดทุกข์ และบำรุงสุขให้ประชาชน และพัฒนาประเทศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมทั้ง ส่งเสริมการเรียนรู้หลักการทรงงาน การนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการ และการพัฒนาประเทศ เพื่อประโยชน์ในวงกว้าง รวมทั้งเผยแพร่พระบรมราโชบายและหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่เวทีโลกเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) ต่อยอดการดำเนินการของหน่วยพระราชทานและประชาชนจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริให้เป็นแบบอย่างการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน แก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน และพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน โดยระดมพลังความรัก ความสามัคคี ทั้งของหน่วยงานในพระองค์ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และชุมชน

๓) สร้างความตระหนักรู้เผยแพร่และปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ตลอดจนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย

๓. กรอบแนวคิด

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการฯ โดยยึดหลักการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับของไทย ซึ่งให้ความสำคัญต่อการธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยมีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๓ ที่จัดทำขึ้นเพื่อรองรับและสนับสนุนแผนระดับที่ ๑ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนระดับที่ ๒ คือ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวและศรัทธารวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยนำมาแปลงเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้ ๑) การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการติดตามสถานการณ์ให้เป็นไป

อย่างเหมาะสม และ ๒) การสืบสาน ต่อยอด สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทย ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้และขยายผลแนวพระราชดำริ โครงการพระราชดำริและพระบรมราโชบาย เพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่สังคม

๔. วิสัยทัศน์

“ทุกภาคส่วนตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ ในฐานะศูนย์รวมจิตใจ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพลังความรักความสามัคคีของคนในชาติและประโยชน์สุขของประชาชนอย่างยั่งยืน”

๕. เป้าหมายรวม ในการกำหนดแผนปฏิบัติการฯ ได้คำนึงถึงขอบเขตการดำเนินงานที่พึงบรรลุถึงเป้าหมาย ดังนี้

๕.๑ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความภาคภูมิใจ และเข้าใจถึงบทบาทและคุณค่าความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติและเป็นสถาบันหลักที่อยู่เคียงคู่สังคมไทยมาอย่างยาวนาน รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการนำแนวพระราชดำริ หลักการทรงงาน มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นหลักยึดในการสร้างความรักความสามัคคี ความสมานฉันท์ ความสงบสุขของประชาชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

๕.๓ การเทิดพระเกียรติองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์ เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นไปตามราชประเพณี ขนบธรรมเนียมประเพณี

๕.๔ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงยั่งยืนของสถาบันพระมหากษัตริย์ และความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕.๕ กลไกในการธำรงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็ง สามารถปรับแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

๖. แนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย ๔ แนวทาง ดังนี้

๖.๑ แนวทางที่ ๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อสังคมไทย

๖.๑.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทย และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในการจัดทำชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดจนพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาชนและสังคมไทย เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีการประสานประโยชน์การดำเนินงานร่วมกัน

๖.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำ “ชุดข้อมูลหรือองค์ความรู้” สำหรับเป็นคู่มือในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับพระราชประวัติ แนวพระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แห่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรง สืบสาน รักษา ต่อยอด จนถึงปัจจุบัน โดยเน้นรูปแบบที่ทันสมัย และมีเนื้อหาที่ดึงดูดใจโดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนเพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าและบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทยในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความผูกพัน คุณค่า และความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย พัฒนาระบบการบริหารจัดการชุดข้อมูลที่มีการประสานประโยชน์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลและองค์ความรู้ที่ชัดเจน

๒) ส่งเสริมให้มีการจัดและพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกระดับทั้งในและนอกระบบการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทย รวมทั้งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยสอดแทรกสาระในเรื่องคุณค่าและความภาคภูมิใจ

ในเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย รวมทั้งการส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และการใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลที่ค้ำประกันต่อส่วนรวมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสาธารณะและผลประโยชน์แห่งชาติ อาทิ การสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมหรือมีส่วนสนับสนุนโครงการจิตอาสาพระราชทาน ที่ส่งเสริมการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม

๓) พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พิพิธภัณฑ์ หอสมุด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ และสอดแทรกเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับเอกลักษณ์และประวัติศาสตร์ชาติไทย รวมถึงพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นต่าง ๆ

๔) ส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ประวัติศาสตร์ชาติไทย และพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อสังคมไทย ผ่านหลักสูตรหรือการอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท

๕) ส่งเสริมการจัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้แก่ชุมชนไทยในต่างประเทศ รวมทั้งเครือข่ายชาวต่างชาติที่มีความสนใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

๖) ส่งเสริมความร่วมมือกับภาควิชาการ ในการศึกษา วิจัย และการจัดเวทีให้ความรู้ทางวิชาการ ในประเด็นเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงส่งเสริม พัฒนา และใช้งานวิจัยเพื่อสนับสนุนให้มีการสร้างองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ แนวพระราชดำริ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๗) สนับสนุนให้มีการเผยแพร่แนวทาง/แนวปฏิบัติ และการให้ความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการจัดงานเฉลิมพระเกียรติหรือเทิดพระเกียรติในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๘) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสื่อมวลชนเพื่อให้ทำหน้าที่เผยแพร่องค์ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๖.๒ แนวทางที่ ๒ การน้อมนำแนวพระราชดำริ และผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปขับเคลื่อนและขยายผลสู่ประชาชนในทุกภาคส่วน

๖.๒.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การเรียนรู้หลักการทรงงานและแนวพระราชดำริ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ทั้งในระดับบุคคล และครอบครัว รวมทั้งขยายผลออกไปถึงระดับชุมชน ประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับราษฎรได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๖.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมการศึกษา เรียนรู้ และปฏิบัติตามแนวพระราชดำริในด้านต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นต้นแบบ ในการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติ

๒) สนับสนุนหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินโครงการและกิจกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมถึงประสานประโยชน์การดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้โครงการหรือกิจกรรมขยายผลสู่ชุมชนสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สนับสนุนโครงการสร้างบุคลากรและชุมชนต้นแบบ ที่มีการน้อมนำพระบรมราโชบาย แนวพระราชดำริ เชื่อมโยงกับศาสตร์ปราชญ์ชาวบ้าน การพัฒนาท้องถิ่น และชุมชน ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และสร้างเครือข่ายครอบคลุมทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนและขยายผลโครงการพระราชดำริไปสู่การดำเนินงานทั่วประเทศ

๔) สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้และขยายผลการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ

๕) จัดทำโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้และกำหนดเป็นวิชาหลักในการอบรมบุคลากรหน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา และประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ หลักการทรงงาน และแนวพระราชดำริ เพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาและการดำเนินชีวิต เช่น หลักเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นต้น

๖) เผยแพร่หลักการ แนวคิด แนวทางดำเนินงาน และผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่แนวพระราชดำริ พระบรมราชาบายหรือตัวอย่างการดำเนินงานขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ที่มีการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๖.๓ แนวทางที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานและกลไกการธำรงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

๖.๓.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนากลไกการติดตามสถานการณ์ที่มีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่เหมาะสมตามสถานการณ์

๒) เพื่อเสริมสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์

๖.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ

๑) พัฒนากลไกและระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาย่างรวดเร็วและเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาระบบการรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้มีความพร้อมในการสนับสนุนข้อมูลเพื่อรับมือกับภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการประเมินผลการปฏิบัติตามห้วงเวลาอย่างต่อเนื่อง

๒) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อทุกประเภทอย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมหรือผิดกฎหมายแก่ประชาชนทุกช่วงวัย

๓) ศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นไปในทางไม่เหมาะสมและเข้าข่ายการกระทำผิดกฎหมายเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามาให้เหมาะสมต่อไป

๔) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และองค์กรทางสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการติดตาม ป้องกัน เฝ้าระวัง การเผยแพร่ข่าวสารและความเคลื่อนไหวที่กระทบต่อสถาบันหลักของชาติ หรือความมั่นคงของชาติ โดยกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบและช่องทางการติดต่อที่สะดวกและชัดเจน

๕) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรและเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐในงานด้านการข่าวและการดำเนินงานทางไซเบอร์

๖) ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินการด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับ ๓ มาตรการ คือ

(๑) **ดำเนินมาตรการสร้างความเข้าใจ** ได้แก่ การพูดคุย ทำความเข้าใจแก่ผู้ที่มีพฤติการณ์สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำความผิดกฎหมาย

(๒) **ดำเนินมาตรการทางกฎหมาย** ต่อผู้ที่ปรากฏหลักฐานการกระทำความผิดที่ชัดเจน

(๓) **สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณชน** เกี่ยวกับหลักการและเหตุผลในการดำเนินมาตรการต่อผู้กระทำความผิดในการละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

๖.๔ แนวทางที่ ๔ การเสริมสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๖.๔.๑ **วัตถุประสงค์** เพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการ การแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบ การจัดทำแผนของส่วนราชการต่าง ๆ และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๖.๔.๒ **แนวทางปฏิบัติ**

๑) จัดให้มีกลไกการขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนมีการกำหนดแผนงานหรือโครงการที่ถือเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship project) และจัดลำดับความสำคัญของแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตามประเมินผล และรายงานผล

๒) ดำเนินงานเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับ แผนปฏิบัติการฯ เพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

๓) เสริมสร้างสภาวะแวดล้อมและส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อขยายผลไปสู่การปฏิบัติ

๗. กลไกการขับเคลื่อน

ให้มีคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ ที่มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน ทำหน้าที่ เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ อำนวยการประสานงาน กำหนดทิศทางเชิงนโยบายและติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึง การดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติทำหน้าที่สร้างความเข้าใจและเผยแพร่ แผนปฏิบัติการฯ ต่อหน่วยงานปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๘.๑ **รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ** โดยให้การสนับสนุนทรัพยากรแก่กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ ในการดำเนินการ กิจที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฯ ตลอดจนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินงานตามแผนโดยเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์

๘.๒ **กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ ตามแผนปฏิบัติการฯ** โดยกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดผู้รับผิดชอบ งานด้านความมั่นคงทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำแผนงาน โครงการดำเนินการกิจที่สอดคล้องกับนโยบาย มาตรการ และแนวทางปฏิบัติด้านความมั่นคง รวมถึงมีกลไกในการประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานเข้าด้วยกัน

๘.๓ **การติดตามประเมินผล** มีระบบติดตามประเมินผลที่ดี มีการกำหนดกลไก การติดตามผลและระบบการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในเป้าหมาย ของแผนปฏิบัติการฯ

๘.๔ **การมีภาคีเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงาน** การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายอันประกอบด้วยบุคคลจากทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ และประชาชนทั่วไป

๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

แผนระดับที่ ๒	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ สถาบันพระมหากษัตริย์ภายใต้ การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ได้รับการธำรงรักษา ด้วยการปกป้อง เชิดชูเทิดทูน อย่างสมพระเกียรติ	(๑) ระดับประสิทธิภาพในการพิทักษ์ รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ (๒) ระดับความเข้าใจของทุกภาคส่วน เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	<u>เป้าหมายที่ ๑</u> ปกป้องและเชิดชู สถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็น สถาบันหลักของประเทศ	(๑) จำนวนกิจกรรมเทิดพระเกียรติ และเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับ กับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น

หน่วยงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ

แนวทางที่ ๑	แนวทางที่ ๒	แนวทางที่ ๓	แนวทางที่ ๔
การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ต่อสังคมไทย	การน้อมนำแนวพระราชดำริ และผลสำเร็จของ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปขับเคลื่อนและขยายผลสู่ประชาชนในทุกภาคส่วน	การเสริมสร้างประสิทธิภาพ การดำเนินการและกลไก การดำรงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์	การเสริมสร้างการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
- กระทรวงศึกษาธิการ	- กระทรวงมหาดไทย	- กระทรวงยุติธรรม	- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
หน่วยงานรับผิดชอบร่วม	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงมหาดไทย - กรมประชาสัมพันธ์ - กระทรวงการต่างประเทศ - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ - กระทรวงวัฒนธรรม - กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม - สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน - กระทรวงกลาโหม - สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - กระทรวงกลาโหม - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน - กระทรวงการต่างประเทศ - กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงสาธารณสุข - กรมประชาสัมพันธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงกลาโหม - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม - กระทรวงการต่างประเทศ - กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร - สำนักข่าวกรองแห่งชาติ - สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ - ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ทุกหน่วยงาน

<p>ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการวิจัย - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 		
--	---	--	--

ภาคผนวก

นियามศัพท์

๑. **โครงการพระราชดำริ** หมายถึง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ได้มีพระราชดำริให้ส่วนราชการจัดทำแผนงาน/โครงการสนองพระราชดำริ และโครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
๒. **หลักเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนา การบริหารประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดย “**ความพอเพียง**” หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัย ความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ ในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทางด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี
๓. **ความมั่นคงแห่งชาติ** หมายถึง ภาวะที่ประเทศปลอดจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
๔. **ภัยคุกคาม** หมายถึง ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ
๕. **การดำรงรักษา** หมายถึง การคงไว้ รักษาไว้ซึ่ง สถาบันพระมหากษัตริย์ รวมไปถึงการปกป้อง เชิดชู เทิดทูนให้อยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ โดยการรักษาพระบรมเดชานุภาพ และดำรงไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๖. การใช้อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม หมายถึง การใช้
อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีและการสื่อสารในการสร้าง ตัดต่อ ดัดแปลง บิดเบือน ปลอม ใช้ หรือ
เผยแพร่ ข้อมูลอันเป็นเท็จ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้เสียชื่อเสียง
ถูกคุกคาม ดูหมิ่น เกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย
๗. สถาบันหลักของชาติ หมายถึง สถาบันพระมหากษัตริย์
-